

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Milloin apuun tarvitaan tekoniveliä?

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Tekonivelleikkaus

- Tekonivelkirurgia on kallista
- Vuotuiset kustannukset on noin 1 miljardin luokkaa
- Tekoniveliä asennetaan polviin, lonkkiin, olkapäihin, nilkkoihin, kyynärpäihin, ranteisiin, rystysiin ja leukoihin
- Kokeiluluontoisesti on korvattu selän välilevyjä ja isovarpaan tyviniveliä
- Tekonivelleikkauksia tehdään julkisella ja yksityisellä puolella
- Tekonivelen asettamiselle ei ole ylä- eikä alaikärajaa
- Keski-ikä tekonivelen saaneille on n. 70 vuotta, mutta ikä-raja on alenemassa
- 20 000 suomalaista saa vuosittain tekonivelen ja on ennustettu, että leikkaustarve lisääntyy jopa 50 % tulevan vuosikymmenen aikana. Syynä on suurten ikäluokkien ikääntyminen

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Syitä tekonivelleikkaukseen

- Tärkein syy tekonivelleikkaukseen on nivelrikon aiheuttama kipu, joka häiritsee ja rajoittaa jokapäiväistä elämää
- Taustalla voi olla myös nivelreuma
- synnynnäinen kehityshäiriö
- osteonekroosi = reisiluunpään aseptinen kuolio, joka voi olla myös polvessa
- Tapaturmassa syntynyt vamma
- Myös osatekoniveliä voidaan harkiten laittaa
- Selkeää raja-arvoa siihen, että milloin päätös toimenpiteestä tehdään ei ole. Vaan päätökset tehdään yksilöllisesti yhdessä ortopedin kanssa

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Kiireellisen leikkauksen kriteerit

- Murtumavaara
- Nopeasti paheneva nivelen virhetila
- Kehittymässä oleva luukuolio
- Jatkuva yö- ja leposärky
- Päivittäinen selviytyminen huomattavasti rajoittunut
- Liikkuminen onnistuu vain sisätiloissa
- Seisomaan nousu onnistuu vain avustettuna
- Portaissa selviytymisessä ja peseytymisessä on vaikeuksia
- Huomattavaa ontumista

Kiireettömän leikkauksen syitä

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

- Nivelen selvä ja häiritsevä liikevajaus
- Lievä ontuminen
- Viikoittaista liikuntaa selvästi vähentävä rasisussärky
- Kipu rajoittaa kävelyä
- Portaissa nouseminen tai kenkien jalkaan laittaminen on vaikeutunut

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Ennaltaehkäisy

- Ennen kuin tekonivelleikkaukseen ryhdytään, niin käydään läpi kaikki muut mahdollisuudet
- Potilasohjaus
- Liikunnan lisääminen
- Fysioterapia
- Särkylääkkeiden vaikutukset
- Painonpudottaminen
- Liikkumisen ja päivittäisten toimintojen apuvälineet

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Leikkaus ja sen jälkeen

- Polven tekonivel kiinnitetään usein sementillä reisiluuhun ja sääriluuhun
- Lonkan tekonivelen kiinnittämisessä käytetään useimmiten luusementtiä tai lonkan tekonivel voi kiinnittyä lantio- ja reisiluihin biologisen luutumisen kautta
- Biologisen luutumisen kautta kiinnittyvät lonkkaproteesit on valmistettu titaaniseoksesta ja pinta on karhennettu. Tämä varmistaa sen, ettei luihin kiinnittynyt lonkkaproteesi juurikaan irtoa

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Polven tekonivel

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Röntgenkuva leikatusta polven tekonivelestä

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Lonkan tekoniveliä

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Röntgenkuva leikatusta lonkan tekonivelestä

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Leikkauksesta kuntoutuminen

- Leikkauksesta kuntoutumisella on potilaan omalla aktiivisuudella iso merkitys
- Huolellinen valmistautuminen leikkaukseen helpottaa myös kuntoutumista leikkauksen jälkeen
- Huonon lopputuloksen syy on usein lihaksissa
- Kuntoutuminen vie useita kuukausia, jopa vuosia
- Tekonivelellä on erittäin tärkeää opetella kävelemään oikein
- Tekonivel ei ole koskaan terveeseen omaan nivelen veroinen
- Tekonivelleikkauksen tarkoituksena on saada parannettua potilaan elämään laatua

Mitä tekoniveliltä voi odottaa?

- Tekonivel mahdollistaa normaalin elämän, johon voi kuulua myös säännöllistä liikunta
- Tekonivel ei kestä iskuja, joten hyppimistä ja juoksemista tulee välttää
- Tekonivelen kestoikä riippuu potilaasta, tekonivelen mallista, leikkaustekniikasta sekä liikunta-aktiivisuudesta
- Tarpeetonta kulumista on tärkeää ehkäistä painonhallinnalla

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

Tekonivelen kanssa lopun ikää

- Tekonivel kulkee mukana koko loppuelämän, mikä edellyttää tiettyä hoitoa
- Tulehdusten ehkäisy ja nopea hoito ovat tärkeitä
- Liikunta ja painonhallinnan tarve eivät lopu
- Jos kaikki sujuu hyvin, voi tekonivelen unohtaa normaalissa elämässä, jopa vuosikausiksi
- Jos uutta tekoniveltä tarvitaan, ovat hoito, leikkaus ja kuntoutuminen jo tuttuja sekä helpommin omaksuttavissa

**LEPPOISAA
LOKAKUUN LOPPUA**

KIITOS

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

**Suomen
Nivelyhdistys ry**

